

رابطه آموزش‌های ارائه شده در پارک ترافیک با تربیت شهروند حرفه‌ای (مورد مطالعه: منطقه ۱۷ شهرداری تهران)

| تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۸/۵/۱۲ | تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۸/۷/۱۵ |

مرضیه صفائی

دانشجوی رشته مدیریت شهری، گروه مدیریت شهری، دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم تحقیقات،
دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران marziehsafaei63@yahoo.com

علی اکبر رضایی

استادیار گروه مدیریت امور فرهنگی، دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم تحقیقات،
دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (مسئول مکاتبات) sun19717@yahoo.com

پریناز بنی‌سی

استادیار گروه روان‌شناسی و مشاوره، دانشکده علوم انسانی، واحد تهران غرب،
دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران parenazbanisi2017@gmail.com

چکیده

مقدمه و هدف پژوهش: این پژوهش با هدف تعیین رابطه بین آموزش‌های ارائه شده در پارک ترافیک با تربیت شهروند حرفه‌ای در منطقه ۱۷ شهرداری تهران انجام شد.

روش پژوهش: روش پژوهش از نظر شیوه گردآوری اطلاعات توصیفی از نوع همبستگی و از نظر هدف کاربردی بود. جامعه آماری پژوهش شامل دانش‌آموزان مقطع ابتدایی منطقه ۱۷ شهرداری تهران (قطع اول تا ششم) که در پارک ترافیک این منطقه تحت آموزش قرار گرفته‌اند بود.

یافته‌ها: حجم نمونه با توجه به جدول مورگان ۳۷۷ نفر برآورد شد و برای انتخاب نمونه از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای استفاده شد. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه آموزش استفان چو (۲۰۰۷) دارای ۹ گویه و پرسشنامه تربیت شهروند حرفه‌ای کلانتری (۱۳۹۲) دارای ۱۷ سوال در طیف ۵ درجه‌ای لیکرت بود. روایی هر دو پرسشنامه از لحاظ صوری و محتوایی به تایید رسید. محاسبه پایایی پرسشنامه‌ها از طریق آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۸۰ و ۰/۸۶ به دست آمد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های K-S و ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون استفاده شد.

نتیجه گیری: نتایج نشان داد بین آموزش‌های ارائه شده در پارک ترافیک منطقه ۱۷ شهرداری تهران با تربیت شهروند حرفه‌ای (دانش، مهارت، نگرش) رابطه وجود دارد.

وازگان کلیدی: آموزش، تربیت شهروند حرفه‌ای، پارک ترافیک

مقدمه

یادگیری مدام‌العمر و از سوی دیگر انفجار اطلاعات، ماهواره‌های مخابراتی نوری و مهندسی مجدد ساختار محتوا و روش‌های آموزشی نظام آموزش کشور را تحت تاثیر قرار داده است (هلندورث، ۲۰۱۷^۳).

ترافیک و مسئله حمل و نقل یکی از مهمترین فعالیت‌های مدیریت شهری در هر جامعه به ویژه از نوع جوامع شهری است که زندگی روزمره شهروندان را دچار سردرگمی و بعضاً تلخی‌هایی نموده است. طبق آمار، حوادث ترافیکی یکی از مهمترین عوامل مرگ و میر در جهان است به طوریکه سالانه جان ۱/۲ میلیون نفر را در جهان می‌گیرد و از این تعداد، سهم ایران سالانه بیش از ۲۶ هزار کشته و حدود یکصد و پنجاه هزار نفر مجرح و مصدوم است (روحی و ابراهیمی قوام، ۱۳۹۵^۴).

عدم نهادینه نشدن الگوهای رفتاری و کرداری ترافیکی در بین شهروندان، نبودن فرهنگ صحیح رانندگی و عابر پیاده از جمله مواردی هستند که نیاز به آموزش در حوزه ترافیک را دوچندان می‌کنند. مدرسه به عنوان مهمترین پایگاه آموزشی، نقش مهمی در آموزش دارد و انتظار همگانی آن است که این نهاد، فرهنگ درست را در کودکان نهادینه نماید. اما در پژوهشی که توسط رضاپور شاه‌کلامی (۱۳۹۷) انجام شده مشخص شد که عملکرد دانش آموزان همیار پلیس در مقایسه با سایر دانش آموزان مدارس شهر همدان در خصوص پیشگیری از آسیب‌های ناشی از حوادث ترافیکی تفاوتی نداشته است و محقق اعلام داشته است که آموزش مناسب‌تر به منظور بهبود سطح آگاهی و عملکرد همیاران پلیس، ضروری به نظر می‌رسد. با توجه به آموزش‌هایی که در حوزه ترافیک به دانش آموزان ارائه می‌شود و پارک‌های آموزش ترافیک به عنوان فضایی آموزشی برای این مهم در نظر گرفته شده‌اند، سوال محقق آن است که چه رابطه‌ای بین آموزش‌های ارائه شده در پارک ترافیک منطقه ۱۷ شهرداری تهران با تربیت شهروند حرفه‌ای وجود دارد؟

برای رسیدن به این پاسخ، از مولفه‌هایی که در تربیت شهروند حرفه‌ای می‌باشد مدنظر قرار گیرد (دانش، مهارت و نگرش) استفاده شد تا رابطه بین آموزش‌های ارائه شده در پارک ترافیک منطقه ۱۷ شهرداری تهران با تربیت شهروند حرفه‌ای مورد بررسی و آزمون قرار گیرد.

امروزه جهانی شدن با تأثیرات شگرف خود، بحث شهروندی را نیز دستخوش تحول نموده و در پی تغییرات حاصل شده، از وجود شهروند حرفه‌ای در تمام جوامع نام برده می‌شود. شهروند حرفه‌ای مفهومی است حاصل بازنده‌یشی در عناصر شاکله شهروندی مدن، که هویت، حقوق، وظایف، گستره عمل و بسترها اجتماعی جهانی برای خوبی خویش قائل است (عیوضی و باب‌گوره، ۱۳۹۱). شهروند حرفه‌ای به عنوان کسی است که آگاهی کافی نسبت به دنیا دارد و با نقش خود به عنوان یک شهروند در جامعه جهانی آشنا است؛ برای تمام امور جهانی به خصوص تنوع فرهنگی، احترام و ارزش قائل است؛ درک خوبی از چگونگی جهان از لحاظ اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، تکنولوژیکی و محیطی دارد؛ نسب به بی‌عدالتی‌های اجتماعی خشمگین می‌شود؛ مشارکتی فعال و وسیع در تمام امور از سطح محلی تا جهانی دارد؛ مایل است که جهان را به مکانی پایدارتر تبدیل کند؛ مسئولیت اقدامات خود را می‌بذرید و از زیر بار آنها شانه خالی نمی‌کند (راسبرن و لکسیم، ۲۰۱۶^۵).

هدف اساسی تربیت شهروند حرفه‌ای در هر جامعه‌ای، انتقال مجموعه‌ای از دانش‌ها، ارزش‌ها و جهت‌گیری‌های رفتاری ضروری برای دوام و رفاه آن جامعه، به نسل جوان است؛ لذا تربیت شهروند حرفه‌ای به دنبال جلب حمایت افراد از فرهنگ مدنی جامعه است که این امر از طریق فرآیندهای آموزشی تحقق می‌یابد (فتحی‌واجارگاه و واحد چوکده، ۱۳۸۹). به عبارتی دیگر، تربیت شهروند حرفه‌ای باید به القای احسان و فداداری ملی و خدمت داوطلبانه در فرد به عنوان عضوی از اجتماع بیانجامد (الزویی، ۲۰۱۶^۶).

یک شهروند حرفه‌ای برای زندگی در یک جامعه دموکراتیک، می‌بایست قانون‌مدار بوده و قوانین و مقررات را حتی اگر مغایر با نفع شخصی او باشد، در زندگی بکار گیرد (جاویدی و عالی، ۱۳۸۷) و از نظام آموزشی انتظار می‌رود تا به آموزش و نهادینه کردن فرآیند قانون‌مداری در دانش آموزان بپردازد. نگاهی گذرا به سابقه نظام آموزش و پرورش کشور و توجه به تحقیقات انجام شده در این زمینه بیانگر این واقعیت است که آموخته‌های نظری و عملی حاصل از این آموزش‌ها جهت تربیت و پرورش شهروند حرفه‌ای با واقعیات موجود در خصوص شهروند حرفه‌ای کشورهای پیشرفته جهان تفاوت دارد. از یکسو تغییر ماهیت بازار اقتصادی و اشتغال و دانش محور شدن آنها و تنوع نیازهای آموزشی به ویژه

کولومگروف‌اسمیرنف (K-S) و تمام مولفه‌های پژوهش بزرگتر از 0.05 است و با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان گفت که داده‌های پژوهش از ویژگی نرمال بودن تعییت می‌کنند و می‌بایست از آزمون‌های پارامتریک برای تحلیل داده‌ها استفاده نمود.

۱- فرضیه فرعی اول پژوهش: بین آموزش‌های ارائه شده در پارک ترافیک منطقه ۱۷ شهرداری تهران با تربیت شهروند حرفه‌ای از منظر دانش رابطه وجود دارد.

جدول ۲: نتایج آزمون K-S

مولفه	K-S	Sig	نتیجه آزمون	کولومگروف‌اسمیرنف
آموزش	.096	.973	توزیع نرمال	
تربیت شهروند حرفه‌ای از منظر دانش	.127	.928	توزیع نرمال	
تربیت شهروند حرفه‌ای از منظر مهارت	.103	.962	توزیع نرمال	
تربیت شهروند حرفه‌ای از منظر نگرش	.122	.947	توزیع نرمال	
تربیت شهروند حرفه‌ای	.083	.972	توزیع نرمال	

جدول ۳: نتایج ضریب همبستگی پیرسون فرضیه ۱

مولفه	شاخص‌ها	آموزش
ضریب همبستگی پیرسون	تربیت شهروند حرفه‌ای	.747**
سطح معناداری	از منظر دانش	.000
تعداد		377

یافته‌های جدول ۳ نشان می‌دهد که بین آموزش‌های ارائه شده در پارک ترافیک منطقه ۱۷ شهرداری تهران با تربیت شهروند حرفه‌ای از منظر دانش رابطه وجود دارد و میزان ضریب همبستگی در رابطه به وجود آمده 0.747 است.

۲- فرضیه فرعی دوم پژوهش: بین آموزش‌های ارائه شده در پارک ترافیک منطقه ۱۷ شهرداری تهران با تربیت شهروند حرفه‌ای از منظر مهارت رابطه وجود دارد.

یافته‌های جدول ۴ نشان می‌دهد که سطح معناداری محاسبه شده بین مولفه‌های آموزش و تربیت شهروند حرفه‌ای از منظر مهارت کوچکتر از 0.01 می‌باشد؛ بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که بین آموزش‌های ارائه شده در پارک ترافیک منطقه ۱۷ شهرداری تهران با تربیت شهروند حرفه‌ای از منظر مهارت رابطه وجود دارد و میزان ضریب همبستگی در رابطه به وجود آمده 0.564 است.

روش پژوهش

از نظر هدف، این پژوهش کاربردی است. از نظر شیوه جمع‌آوری اطلاعات، توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش کلیه دانش‌آموزان مقطع ابتدایی منطقه ۱۷ شهرداری تهران (مقطع اول تا ششم) که در پارک ترافیک این منطقه تحت آموزش قرار گرفته‌اند هستند که تعداد آنها 23481 نفر (11671 دختر و 11810 نفر پسر) گزارش شده است. برای تعیین حجم نمونه از جدول مورگان و برای نمونه‌گیری از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای بر اساس جنسیت دانش‌آموزان (دختر و پسر) استفاده شد. مطابق با جدول مورگان، حجم نمونه مناسب برای جامعه پژوهش 377 نفر (187 نفر دختر و 190 نفر پسر) مشخص شد. برای جمع‌آوری داده‌ها از دو پرسشنامه یکی درباره آموزش و دیگری درباره تربیت شهروند حرفه‌ای استفاده شد. پرسشنامه آموزش دارای 9 عبارت است که توسط استفان چو^۴ (2007) به منظور ارزیابی اثربخشی دوره آموزشی طراحی شده است و در ایران، مقیمه و رمضان (1390) آن را به فارسی ترجمه نموده‌اند. این پرسشنامه دارای طیف 5 درجه‌ای لیکرت است. پرسشنامه تربیت شهروند حرفه‌ای دارای 17 سوال در طیف 5 درجه‌ای لیکرت است که ویژگی‌های شهروند حرفه‌ای را در سه بعد دانش، مهارت و نگرش مورد بررسی قرار می‌دهد. این پرسشنامه توسط کلانتری (1392) طراحی شده است. روایی صوری و محتوایی هر دو پرسشنامه به تایید رسید و پایایی هر دو پرسشنامه پژوهش نیز از طریق آزمون آلفای کرونباخ برآورد شد. به گونه‌ای که با اجرای پرسشنامه‌ها بر روی 30 نفر از دانش‌آموزان، ضرایب مندرج در جدول شماره ۱ به دست آمد. تحلیل داده‌ها به کمک نرم‌افزار آماری SPSS و آزمونهای کولموگروف اسمیرنف همبستگی پیرسون و رگرسیون انجام شد.

جدول ۱: ضرایب پایایی

مولفه	حجم نمونه	آلایی کرونباخ
دانش	۳۰	.۷۸
مهارت	۳۰	.۷۶
نگرش	۳۰	.۷۸
شهروند حرفه‌ای	۳۰	.۸۶
آموزش	۳۰	.۸۰

یافته‌ها

همانطور که در جدول شماره ۲ مشاهده می‌شود، سطح معنی‌داری‌های به‌دست آمده در آزمون

جدول ۴: نتایج ضریب همبستگی پیرسون فرضیه ۲

مولفه	شاخص‌ها	آموزش
ضریب همبستگی پیرسون	تربیت شهروند حرفه‌ای	.566**
سطح معناداری	از منظر مهارت	.000
تعداد		377

۴- فرضیه اصلی پژوهش: بین آموزش‌های ارائه شده در پارک ترافیک منطقه ۱۷ شهرداری تهران با تربیت شهروند حرفه‌ای رابطه وجود دارد.
همانطور که در جدول ۶ نشان داده شده است، همبستگی چندگانه بین آموزش‌های با تربیت شهروند حرفه‌ای ۰/۸۲۵ است که این مقدار همبستگی بالایی را بین متغیرها نشان می‌دهد. ضریب تعیین اصلاح شده نیز برابر با ۰/۶۷۸ است و این مقدار نشان می‌دهد که درصد تربیت شهروند حرفه‌ای از طریق آموزش قابل تبیین است.

همانگونه که در جدول شماره ۷ مشاهده می‌شود F محاسبه شده ۲۶۴/۳۴۶ با درجه آزادی ۳۷۶ بزرگتر از مقدار بحرانی F می‌باشد؛ در نتیجه با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان گفت که بین آموزش‌های ارائه شده در پارک ترافیک منطقه ۱۷ شهرداری تهران با تربیت شهروند حرفه‌ای رابطه وجود دارد.

همانطور که در جدول شماره ۸ نشان داده شده است، با توجه به مقدار ضریب بتا مشخص می‌شود که سهم آموزش در پیش‌بینی هر یک از مولفه‌های تربیت شهروند حرفه‌ای به ترتیب زیر است: ۱. تربیت شهروند حرفه‌ای از منظر دانش ۰/۴۹۹ واحد ۲. تربیت شهروند حرفه‌ای از منظر مهارت ۰/۳۲۸ واحد ۳. تربیت شهروند حرفه‌ای از منظر نگرش ۰/۱۸۱ واحد.

۳- فرضیه فرعی سوم پژوهش: بین آموزش‌های ارائه شده در پارک ترافیک منطقه ۱۷ شهرداری تهران با تربیت شهروند حرفه‌ای از منظر نگرش رابطه وجود دارد.

جدول ۵: نتایج ضریب همبستگی پیرسون فرضیه ۳

مولفه	شاخص‌ها	آموزش
ضریب همبستگی پیرسون	تربیت شهروند حرفه‌ای	.671**
سطح معناداری	از منظر نگرش	.000
تعداد		377

یافته‌های جدول ۵ نشان می‌دهد که سطح معناداری محاسبه شده بین مولفه‌های آموزش و تربیت شهروند حرفه‌ای از منظر نگرش کوچکتر از ۰/۰۱ می‌باشد؛ بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که بین آموزش‌های ارائه شده در پارک ترافیک منطقه ۱۷ شهرداری تهران با تربیت شهروند حرفه‌ای از منظر نگرش رابطه وجود دارد و میزان ضریب همبستگی در رابطه به وجود آمده ۰/۶۷۱ است.

جدول ۶: خلاصه مدل رگرسیون بین آموزش با تربیت شهروند حرفه‌ای

ضریب تعیین	مجدور ضریب تعیین	ضریب اصلاح شده	خطای برآورد
.825	.680	.678	.37064

وابسته: تربیت شهروند حرفه‌ای از منظر دانش، مهارت، نگرش

جدول ۷: آزمون F برای معناداری رگرسیون و رابطه خطی

مدل	مجموع مجذورات	درجه آزادی	مجذور میانگین	F	سطح معناداری
رگرسیون باقیمانده	108.945	3	36.315	264.346	.000
	51.241	373	.137		
	160.186	376			

وابسته: تربیت شهروند حرفه‌ای

مستقل: آموزش

جدول ۸: نتایج رگرسیون

مدل	ضریب بتای استاندارد شده	t	سطح معناداری
ثابت		9.254	.000
تربیت شهروند حرفه‌ای از منظر دانش	.499	11.301	.000
تربیت شهروند حرفه‌ای از منظر مهارت	.328	10.370	.000
تربیت شهروند حرفه‌ای از منظر نگرش	.181	4.067	.000
مستقل: آموزش			وابسته: تربیت شهروند حرفه‌ای از منظر دانش، مهارت، نگرش

بحث و نتیجه‌گیری

یافته به دست آمده مبنی بر ارتباط بین آموزش‌های ارائه شده در پارک ترافیک منطقه ۱۷ شهرداری تهران با تربیت شهروند حرفه‌ای از منظر مهارت باید اذعان داشت منظور از مهارت، مجموعه‌ای از قابلیت‌ها و توانمندی‌هایی که هر فرد برای زیست در جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کند به آنها نیاز دارد، است (فتحی‌واجارگاه و دیبا، ۱۳۹۰) و مطابق با نتایج پژوهش، نظام آموزشی با آموزش‌های خود می‌تواند، دانش‌آموزان را از منظر مهارت‌یابی به عنوان بعدی از تربیت شهروند حرفه‌ای ارضانماید و به آنها توانایی مشارکت با دیگران، توانایی انجام امور بدون اتكا به دیگران و نیز توانایی اتخاذ تصمیمات منطقی را آموزش دهد.

نتایج به دست آمده از تحلیل فرضیه سوم پژوهش از طریق آزمون ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین آموزش‌های ارائه شده در پارک ترافیک منطقه ۱۷ شهرداری تهران با تربیت شهروند حرفه‌ای از منظر نگرش رابطه وجود دارد و میزان ضریب همبستگی در رابطه به وجود آمده ۰/۶۲۱ است.

بین نتیجه به دست آمده با نتایج پژوهش موسوی (۱۳۹۳) که نشان داده است برنامه ریزی آموزشی در ایجاد فرصت‌های مناسب با تحقق انگاره شهروند متعهد در بعد نگرش نقش دارد. مسا و همکاران (۲۰۱۶) که نشان دادند آموزش و تربیت شهروند مسئول، نیازمند توجه به بعد نگرش است. همخوانی وجود دارد. در تبیین یافته به دست آمده مبنی بر ارتباط بین آموزش‌های ارائه شده در پارک ترافیک منطقه ۱۷ شهرداری تهران با تربیت شهروند حرفه‌ای از منظر دانش باید اذعان داشت آموزش وسیله انتقال مواريث کهن فرهنگی، اخلاقی، دینی و عرفانی هر جامعه است و طبق گفته گانیه، مجموعه‌ای از رویدادهای «به عمد ترتیب داده شده» است که برای حمایت از فرآیندهای درونی یادگیری، طراحی شده است (ترجمه علی‌آبادی، ۱۳۹۷). در نظام تعلیم و تربیت، هدف کلی آموزش، پروراندن توانایی‌های ذهنی دانش‌آموزان است (باقری‌نسب، ۱۳۹۱) و مطابق با نتایج پژوهش، آموزش‌هایی که در پارک ترافیک منطقه ۱۷ شهرداری تهران ارائه شده‌اند، منجر به تربیت شهروند حرفه‌ای از منظر دانش می‌گردد و به واسطه این آموزش‌ها، دانش‌آموزان از قوانین و مقررات اجتماعی، حقوق شخصی و بین‌المللی و بسیاری دیگر از اطلاعات مدنی و اجتماعی مورد نیاز، به خوبی آگاهی پیدا می‌کنند.

نتایج به دست آمده از تحلیل فرضیه اول پژوهش از طریق آزمون ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین آموزش‌های ارائه شده در پارک ترافیک منطقه ۱۷ شهرداری تهران با تربیت شهروند حرفه‌ای از منظر دانش رابطه وجود دارد و میزان ضریب همبستگی در رابطه به وجود آمده ۰/۷۴۷ است.

بین نتیجه به دست آمده با نتایج پژوهش موسوی (۱۳۹۳) که نشان داده است برنامه ریزی آموزشی در ایجاد فرصت‌های مناسب با تحقق انگاره شهروند متعهد در بعد نگرش نقش دارد. مسا و همکاران (۲۰۱۶) که نشان دادند آموزش و تربیت شهروند مسئول، نیازمند توجه به بعد نگرش است. همخوانی وجود دارد. در تبیین یافته به دست آمده مبنی بر ارتباط بین آموزش‌های ارائه شده در پارک ترافیک منطقه ۱۷ شهرداری تهران با تربیت شهروند حرفه‌ای از منظر دانش باید اذعان داشت آموزش وسیله انتقال مواريث کهن فرهنگی، اخلاقی، دینی و عرفانی هر جامعه است و طبق گفته گانیه، مجموعه‌ای از رویدادهای «به عمد ترتیب داده شده» است که برای حمایت از فرآیندهای درونی یادگیری، طراحی شده است (ترجمه علی‌آبادی، ۱۳۹۷). در نظام تعلیم و تربیت، هدف کلی آموزش، پروراندن توانایی‌های ذهنی دانش‌آموزان است (باقری‌نسب، ۱۳۹۱) و مطابق با نتایج پژوهش، آموزش‌هایی که در پارک ترافیک منطقه ۱۷ شهرداری تهران ارائه شده‌اند، منجر به تربیت شهروند حرفه‌ای از منظر دانش می‌گردد و به واسطه این آموزش‌ها، دانش‌آموزان از قوانین و مقررات اجتماعی، حقوق شخصی و بین‌المللی و بسیاری دیگر از اطلاعات مدنی و اجتماعی مورد نیاز، به خوبی آگاهی پیدا می‌کنند.

نتایج به دست آمده از تحلیل فرضیه دوم پژوهش از طریق آزمون ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین آموزش‌های ارائه شده در پارک ترافیک منطقه ۱۷ شهرداری تهران با تربیت شهروند حرفه‌ای از منظر مهارت رابطه وجود دارد و میزان ضریب همبستگی در رابطه به وجود آمده ۰/۵۶۶ است.

بین نتیجه به دست آمده با نتایج پژوهش موسوی (۱۳۹۳) که نشان داده است برنامه ریزی آموزشی در ایجاد فرصت‌های مناسب با تحقق انگاره شهروند متعهد در بعد مهارت نقش دارد. مسا و همکاران (۲۰۱۶) که نشان دادند آموزش و تربیت شهروند مسئول، نیازمند توجه به بعد مهارت است. همخوانی وجود دارد. در تبیین

آموزشی در پارک ترافیک، جهت بالا بردن سطح نگرش افراد، آموزش پیرامون توانایی پذیرش تنوع و تکثر در جامعه و احترام به آن، اعتقادات و باورهای مستقل، روحیه مسئولیت‌پذیری، حس وطن پرستی، روحیه بردباری و تحمل و انتقادپذیری و نیز، روحیه قدرشناسی نسبت به میراث فرهنگی و هویت مذهبی ملی مورد توجه قرار گیرد.

۴- بر اساس نتایج فرضیه اصلی که مشخص شد بین آموزش‌های ارائه شده در پارک ترافیک منطقه ۱۷ شهرداری تهران با تربیت شهروند حرفه‌ای رابطه وجود دارد، پیشنهاد می‌شود:

- برنامه‌ریزی جهت اجرای دوره‌های آموزشی بیشتر در پارک ترافیک جهت تربیت تعداد بیشتری از شهروندان در سه حوزه دانش، مهارت و نگرش صورت گیرد.
- دوره‌های آموزشی در پارک ترافیک از طریق فضای مجازی و به صورت آنلاین افزایش یابند.
- تبلیغات گسترده‌تری برای دوره‌های آموزشی که در پارک ترافیک انجام می‌شود صورت گیرد تا افراد بیشتری از این دوره‌ها آگاهی پیدا نموده و در آن حضور یابند.

منابع

- باقری‌نسب، مهدی (۱۳۹۱). تاثیر آموزش بر گسترش فرهنگ ترافیک. طرح پژوهشی. همکاری پلیس راهور با آ.پ.
- جاویدی، طاهره؛ عالی، مرضیه (۱۳۸۷). تحلیلی بر ابعاد و گستره آموزش غیررسمی در تربیت شهروند دموکراتیک. مقالات اولین همایش آموزش و یادگیری غیررسمی دانشگاه فردوسی مشهد.
- رضایپور شاه کلائی، فروزان؛ رعنایی، وحید؛ هزاوه ئی، محمد مهدی؛ فردمال، جواد (۱۳۹۷). بررسی عملکرد دانش آموزان همیار پلیس در مقایسه با سایر دانش آموزان مدارس شهر همدان در خصوص پیشگیری از آسیب‌های ناشی از حوادث ترافیکی. مجله آموزش بهداشت و ارتقای سلامت ایران، ۶، ۲، ۹۵-۱۰۱.
- روحی، سامان؛ ابراهیمی قوام، صغیری (۱۳۹۵). اثربخشی آموزش فرهنگ ترافیک بر عملکرد ترافیکی و سطح آگاهی از رفتارهای خطرزای دانش آموزان مقطع ابتدایی. مطالعات مدیریت بر آموزش انتظامی، ۱، ۹، ۱۱۹-۱۳۵.

ارائه شده در پارک ترافیک منطقه ۱۷ شهرداری تهران با تربیت شهروند حرفه‌ای رابطه وجود دارد و در حدود ۶۷٪ است.

بین نتیجه به دست آمده با نتایج پژوهش موسوی (۱۳۹۳)، مسا و همکاران (۲۰۱۶) همخوانی وجود دارد. در تبیین یافته به دست آمده مبنی بر ارتباط بین بین آموزش‌های ارائه شده در پارک ترافیک منطقه ۱۷ شهرداری تهران با تربیت شهروند حرفه‌ای باید اذعان داشت در آموزش و پرورش، فرصت‌ها و زمینه‌های زیادی برای تربیت اصولی شهروند حرفه‌ای وجود دارند و همانطور که ریگو نیز اشاره کرده است، رفتار مشارکتی، جهت‌گیری عملی، بصیرت تعلیم و تربیتی، احترام تماماً از طریق آموزش‌های مدرسه‌ای قابل یادگیری هستند (موسوی و درودی، ۱۳۹۱). بنابراین، آموزش مفید، اثربخش و کاربردی جهت تربیت شهروند حرفه‌ای را می‌توان از نظام آموزشی انتظار داشت.

پیشنهادها

- ۱- بر اساس نتایج فرضیه اول که مشخص شد بین آموزش‌های ارائه شده در پارک ترافیک منطقه ۱۷ شهرداری تهران با تربیت شهروند حرفه‌ای از منظر دانش رابطه وجود دارد، پیشنهاد می‌شود در دوره‌های آموزشی در پارک ترافیک، جهت بالا بردن سطح دانش افراد، آموزش پیرامون نحوه به دست آوردن اطلاعات، ساختار و نحوه عملکرد دولت و نیز، قوانین و مقررات اجتماعی، حوادث و رویدادهای جامعه و حقوق شخصی و بین‌المللی مورد توجه قرار گیرد.
- ۲- بر اساس نتایج فرضیه دوم که مشخص شد بین آموزش‌های ارائه شده در پارک ترافیک منطقه ۱۷ شهرداری تهران با تربیت شهروند حرفه‌ای از منظر مهارت رابطه وجود دارد، پیشنهاد می‌شود در دوره‌های آموزشی در پارک ترافیک، جهت بالا بردن سطح مهارت افراد، آموزش پیرامون توانایی مشارکت با دیگران، توانایی انجام امور بدون اتكا به دیگران، توانایی اتخاذ تصمیمات منطقی، توانایی رفتار بر اساس اصول اخلاقی و مذهبی مطلوب مورد توجه قرار گیرد.
- ۳- بر اساس نتایج فرضیه سوم که مشخص شد بین آموزش‌های ارائه شده در پارک ترافیک منطقه ۱۷ شهرداری تهران با تربیت شهروند حرفه‌ای از منظر نگرش رابطه وجود دارد، پیشنهاد می‌شود در دوره‌های

عیوضی، محمد رحیم؛ باب گوره، سید حسام الدین (۱۳۹۱). تحول مفهوم شهروندی و ظهور شهروند جهانی. *فصلنامه سیاست*، ۴۲، ۳، ۲۰۵-۱۸۷.

فتحی واجارگاه، کوروش؛ دیبا واجاری، طلعت (۱۳۹۰). *تربیت شهروندی*. تهران: انتشارات فاخر.

فتحی واجارگاه، کوروش؛ واحد چوکده، سکینه (۱۳۸۹). آموزش شهروندی در مدارس. تهران: انتشارات آیپژ.

کلانتری، الهام (۱۳۹۲). بررسی سطح سواد اطلاعاتی و میزان آگاهی دانشجویان از ویژگی‌های شهروند حرفه‌ای در دانشگاه شهید بهشتی. *پایان نامه کارشناسی ارشد*. دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی.

گانیه، آرام. اصول طراحی آموزشی. ترجمه خدیجه علی‌آبادی، ۱۳۹۷. تهران: انتشارات دانا.

موسی، صدرالدین؛ درودی، مسعود (۱۳۹۱). تربیت شهروندی دانشجو در بستر تعامل خانواده و دانشگاه. *ماهnamه مهندسی فرهنگی*، ۷۳، ۱-۸.

Al-Zoubi, Maysoon; Al-Dalabeeh, D. Haifa Abdelhadih (2016). The Role of Irbid Directorate of Education in Supporting of Citizenship and Loyalty Values among Students: Look from Inside. *Journal of Education and Practice*, 7,3, 83-101.

Hollandsworth, R., Donovan, J., & Welch, M. (2017). Digital citizenship: you can't go home again. *Tech Trends*, 61, 1, 1-7.

Mesa Nuansri, Kamonwan Tangdhanakanond, Shotiga Pasiphol (2016). Development of Multidimensional Construct Map of Responsible Citizenship of Lower Secondary School Students. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 217,5, 537-543.

Rathburn, Melanie., Lexier, Roberta. (2016). Global Citizenship in Canadian Universities: A New Framework. *Journal of Global Citizenship & Equity Education*, 5,1, 1-25.

پادداشت‌ها

¹ Rathburn & Lexier

² Al-Zoubi

³ Hollandsworth

⁴ Stephn Choo

